1854. N°.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 25 JANUARIJ.

De Prijs der Courant is f 18 in het jaar; de afzonderlijke nummers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 24 Januarij.

Van de 1419 kiesbevoegden hebben op heden 693 hunne stembriefjes ingeleverd voor de verkiezing van één Lid van den Gemeenteraad, ter vervulling van de openstaande plaats door het bedanken van Prof. J. Bake.

— De volgende lijst bevat eene opgaaf van geboorten, sterfgevallen, huwelijken en echtscheidingen in onderscheidene plaatsen van ons Vaderland gedurende het jaar 1853:

STEDEN.	Geboren.	Overleden.	Huwelijk.	Echtsch.
Amerongen	79	33	23	
Amsterdam	8165	6721	2021	25
Amersfoort	413	311	92	
Apeldoorn	331	198	62	
Appingadam	104	76	34	
Assen	167	122	44	
Breda	430	365	116	
Brielle	104	102	35	
Coevorden	75	37	19	
Culenburg	195	153	38	
Delft	720	831	155	
Delfshaven	144	140	20	
Delfzijl	147	102	40	
Deventer	562	406	129	
Dordrecht	903	878	216	
's Gravenhage	2198	1935	588	3
Goes	181	178	55	
Gorinchem	320	215	58	
Gouda	580	622	117	
Groningen	1071	851	300	
Haarlem	1006	648	218	1
Harderwijk	171	131	55	
Hardenberg	241	135	74	
Helder	457	314	93	2
's Hertogenbosch	853	482	189	
Hilversum	145	169	40	
Hoogeveen	316	239	80	
Hoorn	327	267	64	
Kampen	468	285	106	
Kralingen	175	127	31	
Leerdam	102	69	21	
Leeuwarden	813	607	182	5
Leyden	1368	1021	253	2
Maassluis	136	102	17	2
Meppel	228	134	47	
Middelburg	496	457	127	
Middelharnis	130	86	16	
Montfoort	76	105	13	
Naarden	72	48	12	
Nijmegen	645	505	175	
Oud-Beijerland	180	146	28	
Oudewater	80	86	16	
Overschie	120	87	25	
Rhenen	133	86	31	
Rotterdam	3624	2972	821	9
Schiedam	566	677	142	1
Schoonhoven	92	108	24	
Sliedrecht	259	177	50	
Sneek	286	175	37	
Steenwijk	133	85	27	
Tiel	228	131	47	
Tilburg	405	271	89	
Utrecht	1643	1500	439	1
Veere	30	28	8	
Vlissingen	320	250	83	
Wageningen	162	75	40	
Weesp	106	101	21	
Willemstad	72	50	15	
Winschoten	148	89	42	
Wijk bij Duurstede	86	60	27	
IJsselstein	120	112	23	
Zaandam	447	347	97	
Zalt-Bommel	106	80	23	
Zeist	130	81	32	
Zierikzee	270	220	52	
Zwolle	817	409	134	

— Het getal opgenomenen in het werkhuis, in de laatste drie dagen, is geweest als volgt:

22 Januarij	782	volwassenen,	343	kinderen,	te zamen	1125.
23 »	713	»	306	»	»	1019.
24 »	767	»	318	»	»	1085.

— In 1853 zijn 39 Predikanten der Herv. kerk overleden, van welke 18 dienstdoende en 19 emeriti; 94 Predikanten werden in hunne dienst bevestigd, onder welke 36 Candidaten; 39 vierden hunne 25-jarige dienst; 8 hunne 40-jarige dienst en 2 hunne 50-jarige dienst. Een van de dienstdoende in dit jaar, namelijk Ds. Damsté, te Uithuizer Meeden, in Groningen, mogt het voorregt smaken 62 jaren in de dienst der kerk werkzaam te zijn geweest, waarna hij emeritus is geworden. Er werden 168 beroepingen op Predikanten uitgebragt, van welke 66 vruchteloos. Alleen de gemeente te Monnickendam bragt 11 vergeefsche beroepen uit.

— In den morgen van den 2den Januarij jl. is op de post te Delft bezorgd een behoorlijk met lak verzegelde brief geadresseerd aan den Heer Hendrik Roelink Abz. te Meppel, waarin een wissel, groot *f* 976.39, afgegeven door een kantoor te Bergen, in Henegouwen, den 11den October 1853, op L. G. van Baak te Amsterdam, betaalbaar 11 Januarij 1854; deze brief is niet aan zijn adres bezorgd.

— De Maas is thans voor Rotterdam en verder op vrij van ijs. Aldaar werd den 23sten door een visschersvaartuig van Pernis, daartoe in de voorgaande week met meer anderen uitgezeild en buiten premie varende vrij met netten kunnende visschen, de heerlijkste schol en tong ter markt aangebragt, welke met veel kabeljaauw eene groote levendigheid veroorzaakte; goede prijzen werden bedongen.

— Het bestuur van de Akademie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen te Rotterdam zal in Junij en Julij eene Tentoonstelling houden van werken door levende kunstenaars vervaardigd. Ook zal het genootschap Pictura te Groningen in Mei en Junij eene Tentoonstelling van schilderijen enz. houden.

— De Gemeenteraad te Dordrecht heeft besloten de kermis niet af te schaffen. Ook de Raad der Gemeente Hellevoetsluis heeft, in zijne vergadering van 20 dezer, met groote meerderheid van stemmen besloten, de kermis niet af te schaffen. — Te Krimpen aan de Lek is de kermis afgeschaft.

— Eergisteren avond brak te Amsterdam brand uit in de werkplaats van den timmerman Smit, in de Korte Leidsche-Dwarsstraat, welke ondanks de spoedig aangebragte hulp van 9 spuiten, dermate toenam, dat in een kort tijdsverloop het gebouw met al de houtwaren en het belendend perceel van den smid Bosman, geheel zijn uitgebrand, terwijl de overstaande huizen door den vuurgloed aanmerkelijk beschadigd zijn. De brand was eerst ten 2 ure 's nachts volkomen gebluscht en schijnt ontstaan te zijn door onachtzaamheid der knechts, die tot 6 ure gewerkt hadden.

— Te Sittard heeft den 18den een geweldige brand gewoed, waardoor 5 huizen met inboedel eene prooi der vlammen zijn geworden.

— Te Neerbosch in Gelderland is den 17den een ooijevaar gezien.

— Op den laatsten December 1852, waren bij de Nederl. koopvaardijvloot aanwezig 1971 schepen, metende 229,432 lasten; en op den laatsten December van het jaar 1853, 2037 schepen, metende 239,601 lasten. Onder deze laatsten waren 193 nieuw gebouwde of van zeebrieven voorziene schepen, metende 24,713 lasten.

Gedurende het jaar 1853 zijn ingeklaard 3118 schepen, metende 476,533 lasten, onder Nederl. vlag, en 3268 schepen, metende 586,744 lasten, onder andere vlaggen, te zamen 6386 bodems, metende 1,063,277 lasten. Gedurende het vorige jaar heeft dit totaal bedragen 6976 bodems, metende 1,180,928 lasten. In 1853 zijn in ballast ingeklaard 491 schepen, metende 87,860 lasten.

In 1853 zijn uitgeklaard 2104 schepen, metende 327,026 lasten, onder Nederl. vlag, 2311 schepen, metende 438,907 lasten, onder andere vlaggen, te zamen 4415 bodems, metende 765,933 lasten. In 1852 was dit aantal bodems 4758, metende 819,392 lasten. In 1853 zijn in ballast uitgeklaard 2679 schepen, metende 450,013 lasten.

— Wij vernemen, zegt de *Pr. Fr. Cour.*, dat de Heeren Moens en Lindeman te Harlingen, de Kamer van Koophandel en Fabrieken bekend gemaakt hebben met een uitgewerkt plan van een spoorweg van Harlingen op

Rheine. De rigting zou zijn, van Harlingen over Leeuwarden naar Zwolle; van daar over Almelo en Enschedé naar de Duitsche stad Rheine, van waar de gemeenschap door spoorwegen met de Oostzee, of reeds gereed moet zijn of zeer gemakkelijk te maken. Van hier naar Zwolle zou de rigting bijna gelijk wezen met die van den straatweg.

— Eene vrouw die zich ll. Zaturdag morgen in Groote L. V. Kerk te Antwerpen bevond, is daar, tot groote verbazing der omstanders, van een kind bevallen en naar het Gasthuis overgebragt.

— Vervolg van het Verslag omtrent de Overzeesche Koloniën, zie ons nommer van 23 Januarij.

De slotsom van het verslag in Maart 1851 ingediend, omtrent de Protest. eeredienst, is, dat hoezeer hier en daar gunstige teekenen van leven en geest redenen geven tot verblijding in het algemeen, de toestand der Protestantsche kerk te wenschen overlaat, en nog veel tot verbetering en opwekking te doen overblijft. Tot dusverre was men bij het verleenen van bijdragen uit 's Rijks schatkist voor kerkelijke inrigtingen niet naar een vast beginsel te werk gegaan. Mitsdien werd in 1851 de volgende regel aangenomen, namelijk: dat op die plaatsen, waar van gouvernementswege blijvend Christelijke geestelijken bescheiden zijn en bezoldigd worden, bij ongenoegzaamheid der middelen van de gemeente om, bij een ordelijk beheer der geldmiddelen, in de kosten van de openbare Christelijke eeredienst op eene betamelijke wijze te voorzien, van gouvernementswege daartoe, voor zooveel de omstandigheden dit gedoogen, zal worden bijgedragen.

Omtrent de Roomsch-Katholieke eeredienst meldt het verslag, dat naar aanleiding eener, in November 1851, gedane vraag, aan den Bisschop te Batavia, werd te kennen gegeven, dat er geen bezwaar tegen zou bestaan, dat de geestelijke, die destijds, met goedkeuring van het Gouvernement, eene kerkelijke bezoekreis zou ondernemen naar de Westkust van Borneo, aldaar een onderzoek deed naar de mogelijkheid om derwaarts een of meer R. K. geestelijken als zendelingen te dirigeren, mits deze zich onderwierpen aan de bepalingen voor de Protestantsche zendelingen vastgesteld. Na bekomene toestemming der Regering, werden in den loop van 1851 door de R. K. geestelijken drie kerkelijke reizen in de drie afdeelingen van Java ondernomen: eene naar de wester-afdeeling van Borneo; eene naar Celebes en de Molukken, en eene naar Banka en Riouw. Uit het verslag over 1849 blijkt, dat het een der R. K. geestelijken was gelukt, om, op Banka, eenige Chinezen tot de R. K. leer te doen overgaan. Men telde in het laatst van 1849 op Banka 58 Chinezen die zich Christenen noemden. De Resident van Banka heeft daaromtrent het volgende berigt: »Onder de Chinezen op Banka bevindt zich een honderdtal die het R. K. geloof hebben omhelsd. Mij is niet gebleken van botsingen, ontstaande uit verschil van godsdienst tusschen deze en de overige Chinezen op dit eiland."

De berigten omtrent het schoolwezen zijn niet ongunstig.

De Hoofdcommissie van Onderwijs stelt deswege een verslag over 1850—52 op, waarvan een exemplaar aan de Tweede Kamer zal worden overgelegd. Er bestaat eene kweekschool voor onderwijzers, en in verschillende talen zijn schoolboekjes uitgegeven.

Van wege de noodzakelijkheid, om voor sterrekundige plaatsbepaling in Nederl.-Indië vaste grondslagen te leggen ter vervaardiging van kaarten, besloot het Opperbestuur tot de in-dienst-stelling van eenen geographischen Ingenieur, den Heer S. H. de Lange, Luitenant ter zee 2de klasse, die zich onder de leiding van den Hoogleeraar F. Kaiser, te Leyden, in de kennis van de toegepaste sterrekunde had geoefend en tot die taak voldoende bekwaam werd geacht. Hij kwam in Januarij 1851 in Indië aan, en hem werd toegevoegd zijn broeder de Luitenant ter zee der 2de klasse G. A. de Lange. De Hoogleeraar Kaiser vervaardigde, na het vertrek van den Ingenieur de Lange, een verslag van zijne verrigtingen om tot eene sterrekundige plaatsbepaling in den Indischen Archipel te geraken. Dat verslag had niet alleen ten doel, den oorsprong en de beteekenis van die plaatsbepaling in het ware licht te stellen, maar ook haren goeden uitslag te verzekeren en degenen, die met de waarnemingen ten deze belast waren of later mogten worden, ten gids te verstrekken, van welk geschrift 500 exemplaren werden gedrukt, welke gedeeltelijk in den handel werden gebragt en gedeeltelijk naar Indië werden gezonden, om te worden uitgereikt niet alleen aan de personen met de sterrekundige plaatsbepalingen belast, maar ook aan hen die geacht konden worden door hunnen werkkring of hunne sterrekundige kennis aan de bereiking van het oogmerk bevorderlijk te kunnen zijn.

In het jaar 1846 was door den Heer Gericke de laatste hand gelegd aan een Javaansch-Nederduitsch woordenboek, en is dit in 1847, door den Hoogleeraar Taco Roorda te Delft, in druk uitgegeven, daarbij gebruik makende van de vele belangrijke bijdragen tot de kennis der Javasche taal, door de Heeren Winter en Wilkens geleverd. — Een vijftigtal exemplaren is door het Departement van Koloniën aangeschaft tot geschenken aan verdienstelijke regenten op Java. Eenige leden van het in 1848 in Nederland opgerigt Koninklijk Instituut van Ingenieurs naar Indië verplaatst, vestigden in het jaar 1851 te Soerabaija eene Afdeeling, Oostelijk Java, van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs.

Door den Hortulanus J. E. Teysmann en zijn Assistent S. Binnendijk is een planten-catalogus vervaardigd en ter Landsdrukkerij tot een getal van 350 exemplaren ter perse gelegd. *(Vervolg hiernâ).*

's GRAVENHAGE, 24 Januarij.

Z. M. heeft benoemd tot Ontvanger der directe belastingen te Joure den Heer F. H. Ter Horst, thans te Lemmer.

— Z. M. heeft bepaald, dat de Hervormden te Houtrijk en Polanen, wanneer en aan eenige bij het besluit gemaakte bepalingen zal zijn voldaan, voortaan eene zelfstandige gemeente zullen uitmaken, terwijl in het tractement van den te beroepen leeraar gedeeltelijk zal worden voorzien door eene Rijks-bijdrage, en het overige van wege de gemeente moet worden verstrekt, waarvoor reeds het benoodigde kapitaal op het Grootboek is ingeschreven.

— H. M. de Koningin-moeder heeft, bij gelegenheid van haren verjaardag, aan alle harer bedienden, zonder onderscheid van rang uit aanmerking van de duurte der levensmiddelen, hunne tractementen gedurende deze maand verdubbeld.

— De Staats-Commissie, belast met het opmaken der grondslagen van de regterlijke organisatie, heeft, naar men verneemt, haar verslag aan den Minister van Justitie ingediend, die zich thans met het overwegen daarvan bezig houdt. Zoodra de Tweede Kamer weder zal vergaderd zijn en de leden der Commissie zich in de residentie zullen bevinden, zal de Minister met de Commissie over de door haar voorgestelde grondslagen in overleg treden, ten einde dan de noodige ontwerpen met den meesten spoed in gereedheid te doen brengen. Een en ander heeft plaats gevonden en zal geschieden overeenkomstig het besluit van 24 September jl., waarbij de Commissie is ingesteld, tot het beramen der grondslagen, welke bij de wet tot regeling eener nieuwe regterlijke inrigting zullen worden gevolgd, en om na met onzen Minister van Justitie daarover in overleg te zijn getreden en na die grondslagen met hem te hebben vastgesteld, overeenkomstig deze over te gaan tot het ontwerpen eener wet op de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, in verband met verbeteringen zoowel in de bepalingen van het wetboek van burgerlijke regtsvordering als in die van het wetboek van strafvordering, met bijvoeging van de vereischte memorie van toelichting.

— De Minister der Herv. Eeredienst enz. zal voortaan Donderdags ten 1 ure gehoor verleenen.

— Morgen zullen de zittingen van het Committé van defensie worden hervat.

— In de residentie zijn aangekomen en aan het hotel de l'Europe afgestapt de Generaal-Majoor Nepveu en de Heer Homontoff, Secretaris van legatie bij het Russische gezantschap.

— In de zitting van den Hoogen Raad van 20 dezer, zijn de pleidooijen gevoerd in zake A Hansen, tegen de mede-erfgenamen van wijlen Z. M. Koning Willem II. Het gold hier alleen de vraag, of de eischer het regt had te vorderen de afgifte van afschrift (expeditie) der uiterste wilsbeschikking van wijlen Z. M. Willem I Graaf van Nassau. Mr. L. Metman voerde voor den eischer het woord, terwijl Mrs. G. Delprat en J. C. Faber van Riemsdijk voor de erfgenamen optraden. De conclusie van het openbaar Ministerie is bepaald op 3 Februarij.

HOORN, 22 Januarij.

Gepasseerde week had de nachtpostrijder van hier op Amsterdam een deerlijk ongeluk. Naauwelijks de Westerpoort uitgereden, geraakte het paard door het slaan van den spanstok, die stuk gebroken was, aan de hol en wierp den postrijder over de leuning der vest, van eene aanzienlijke hoogte, op het ijs. Het paard ging door met de beschadigde kar; de postillon die deerlijk gekneusd was, wist zich, ofschoon in het holst van den nacht, van het ijs op te rigten en, eindelijk het paard te bereiken, en bragt met zijn gekneusd ligchaam en beschadigde kar, met groote inspanning, de brievenmaal nog bij tijds over. Later hier gekomen, moest de man zich onder geneeskundige behandeling begeven, en mag van geluk spreken, dat hij nog zoo heelshuids van zulk een diepen val afgekomen is. *(Hdbl.)*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 21 Januarij.

H. M. zal den 31sten de Parlementszitting in persoon openen.

— De Admiraliteit heeft bekend gemaakt, dat indien van de twee schepen waarmede Sir J. Franklin vertrokken was, vóór ultimo Maart geen berigt inkwam, die schepen zullen beschouwd worden als te zijn vergaan en de officieren en manschappen als overleden, zoodat dan hunne soldij met dat tijdstip zal ophouden.

— De bevordering der Vlag-Officieren bij de Britsche Marine geschiedt alleen naar anciënniteit. De *Times* betoogt wederom dat hierdoor de vloot minder geschikte Bevelhebbers heeft, terwijl Officieren in de volle kracht des levens den lande geen dienst kunnen doen, maar hun ouden dag afwachten moeten alvorens tot de gewigtigste diensten geroepen te worden.

— In 1852 is voor 260 millioen gulden aan specie uit ons land uitgevoerd, van welke naar Rotterdam, België en Hamburg ruim 25 millioen.

— Woensdag is Sir E. Bulwer Lytton, onlangs tot Voorzitter der vereenigingen bij de Universiteit van Edinburg benoemd geïnstalleerd; hij hield bij die gelegenheid eene geleerde toespraak, in welke hij over de verdiensten dergenen welke het Hoogleeraarambt aldaar bekleed hebben, over de vereischten eener grondige studie en over de kenmerken der Grieksche en Latijnsche letterkunde uitwijdde. Deze vermaarde schrijver heeft onlangs eene overeenkomst met den Boekhandelaar Routledge gesloten, waarbij hem de som van 20,000 £ voor het kopijregt zijner prozawerken, wordt toegestaan, en dit nog slechts gedurende 10 jaren, na verloop van welke Sir Bulwer Lytton dat regt terug erlangt. Ook mag de Heer Routledge genoemde werken slechts in twee formaten uitgeven, terwijl de schrijver de vrijheid behoudt om zulks in prachtformaat, ten gebruike van openbare of bijzondere boekerijen te doen.

— Op den spoorweg van Birmingham is eene proef genomen met de uitvinding van Professor Gluckmann, om door middel van den electrischen telegraaf eene gemeenschap daar te stellen tusschen de oppassers der spoorwegen en den machinist op een stoomenden trein, ten einde daardoor ongelukken te voorkomen; de proef heeft volkomen aan de verwachting beantwoord.

— Er zijn weder 4 schepen met landverhuizers en rijke ladingen naar Australië vertrokken.

— Het schip Mercia heeft voor 139,428 £ stofgoud uit Australië aangevoerd en de Pacific 272,223 dollars aan specie uit New-York.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Januarij.

De Wetgevende Kamers zijn tegen den 27sten Februarij bijeengeroepen.

— Voorleden jaar heeft het Keizerlijk Instituut 18 zijner leden door den dood verloren.

— Het Keizerlijke Hof heeft uitspraak gedaan in eene vervolging tegen de slagters van Valenciennes, omdat zij eene coalitie gevormd hadden met het doel om den prijs van het vleesch te verlagen. De beschuldigden zijn allen vrijgesproken, omdat hierin niet bij het wetboek van strafregt is voorzien.

— De Heer E. Bertin is in plaats van wijlen zijnen broeder A. Bertin tot verantwoordelijk Redacteur van het *Journal des Débats* benoemd en de Heer Sylvestre de Sacy tot Hoofdredacteur; de staatkundige strekking van dat blad blijft dezelfde.

— De ontvangsten van het dagblad *la Presse* hebben in 1853 116,000 fr. meer bedragen dan de uitgaven. Sedert 14 jaren dat dit blad bestaat, is er meer dan 2 millioen fr. mede gewonnen.

— Door eene aardstorting in eene steenkolenmijn te Brest zijn 6 werklieden omgekomen.

PORTUGAL.

Ofschoon de dood der Koningin nog zeer wordt betreurd, is hier alles echter rustig. De bevolking schijnt wars van alle omwentelingen. De materiele hulpbronnen van het land hebben zich aanmerkelijk ontwikkeld; de belastingen vloeijen veel geregelder dan in vroegere jaren in de schatkist en sedert de laatste schuldregeling hebben niet slechts de kostbare geldopnemingen bij Lissabonsche kapitalisten opgehouden, maar de uitgifte der eerste reeks van de te Parijs gesloten leening heeft ook aan de regering de middelen verschaft tot dekking der loopende kosten van de beide spoorwegen, in wier spoedige voltooijing de Koning-regent bijzonder belang schijnt te stellen.

SPANJE.

MADRID, 20 Januarij.

De Koningin heeft den Minister van Financiën uit zijnen post ontzet en de Generaals die tot de oppositie behooren, ontslagen; 2 hunner zijn naar de Canarische eilanden verbannen.

— In den Ministerraad op den 16den gehouden, werd besloten tot de verbanning van 5 Generaals en van 60 andere staatkundige personaadjen; voorts tot de schorsing van den Senaat en bijeenroeping van de Constituerende Cortes.

SARDINIE.

Het Ministerie heeft aan de Kamers eene belangrijke wet voorgedragen betrekkelijk de Israëliten, strekkende om hun het vrije beheer hunner kerkelijke aangelegenheden te geven; zij draagt de leiding daarvan op aan eene algemeene vergadering van 20 leden, waarvan een moet worden gekozen in elk der 20 kiesdistricten waarin de Israëlitische bevolking verdeeld wordt. Deze vergadering zal te Turyn zamen komen om de 3 jaren en verder zoo dikwijls zij door den Minister van Binnenl. Zaken zamengeroepen wordt.

PRUISSEN.

De laagste stand van den boven-Rijn is de tegenwoordige; hij verschilt 24 voet en 8 duim bij dien van 2 Augustus 1789, welke de hoogste was.

— Tot den bouw der vestingwerken van Koningsbergen is reeds de som van bijna 3 millioen thl. aangewend; de raming is 8½ millioen.

— Een hevige brand te Bergen in Noorwegen heeft het krankzinnigenhuis vernield, waarbij 32 van 268 lijders zijn omgekomen.

RUSLAND.

Volgens het jaarboekje voor 1854, van wege de Keizerlijke Akademie van St. Petersburg uitgegeven, heeft Europeesch Rusland eene oppervlakte van 90,117 □ mijlen, met eene bevolking van 54,092,000 zielen; Russisch Polen eene oppervlakte van 2,320 □ mijlen en eene bevolking van 4,850,000 zielen; het Hertogdom Finland eene uitgestrektheid van 6,844 □ mijlen en 1,547,702 inwoners. St. Petersburg bevat 443,000 zielen. De staatsschuld van Rusland bedraagt 315,084,200 zilveren roebels in kapitaal en nog ruim 343 millioen zilveren roebels aan crediet-biljetten en aan assignaten.

De □ mijl bevat alzoo in het Russische rijk in Europa slechts 600 zielen, in het Asiatisch gedeelte is die verhouding nog veel ongunstiger, terwijl in de meeste westelijke staten van Europa het getal zielen op een □ mijl van 3 tot 5000 zielen bedraagt, zoo als in Nederland dat op ongeveer 600 □ mijlen ruim 3 millioen inwoners en derhalve 5000 op een □ mijl bevat.

— Volgens berigten uit Shanghai waren den 22sten Augustus 4 Russische oorlogschepen in de haven van Nangasacki aangekomen, en had de Admiraal Pontiatin, terstond met de Japansche overheden onderhandelingen aangeknoopt, die den 1sten September nog voortgezet werden.

TURKYE.

Berigten uit Berlijn melden, dat de Keizer van Rusland de Weener voorstellen weigert aan te nemen, en, met uitsluiting van de verbondene Mogendheden, alleen met Turkye wil onderhandelen.

— De Russen zijn den Donau bij Silistria overgetrokken en hebben die stad bezet. Volgens nadere berigten zijn zij op of omstreeks den 13den op meer dan één punt over den Donau getrokken, met het doel om zich op den regter oever der rivier te vestigen. Den 13den zijn zij den Donau tegenover Ibraila overgetrokken, en hebben de Turksche vesting Matschin van verschillende kanten te gelijk aangevallen; met welken uitslag, wordt nog niet gemeld. Nog hooger op, bij Giorgewo, maakten de Russen aanstalten om de Turksche vesting Roestschoeck, op den regter oever, aan te tasten. Tevens wordt gemeld dat de Opperbevelhebber der Russische troepen, de Vorst Gortschakoff, te Krajowa, de hoofdstad van Klein-Wallachye, aangekomen was. Een berigt, door dit legerhoofd medegedeeld, heeft opgehelderd wat in de laatste depêches over den strijd, die in de omstreken van Kalafat heeft plaats gehad, was vermeld. Daaruit blijkt, dat den 7den dezer 18,000 Turken de drie Russische bataillons met tien stukken geschut, onder de bevelen van den Generaal Anrerp, hebben aangevallen. De Russen hebben, zoo niet op voordeelige, ten minste op heldhaftige wijze den ongelijken strijd gevoerd tot de aankomst van Generaal Belgrado met versterking. Er heeft vervolgens een hevig gevecht plaats gehad, dat tot uitkomst gehad heeft den terugtogt der Turken op Kalafat, 3,000 man op het slagveld achterlatende, waaronder zich bevindt een Pacha, onderscheidene stukken geschut, twee vaandels en een groot aantal wapenen door de Turken bij hunnen aftogt achtergelaten. Des anderen daags, den 9den dezer, heeft er een andere veldslag plaats gehad, waarbij de Turken eenigen grond hebben gewonnen, maar evenwel zijn zij geëindigd door zich op Kalafat terug te trekken.

— De escaders van de Engelsche en Fransche schepen in de Zwarte Zee bestaan uit 32 schepen, als 17 linieschepen, 10 stoom- en zeilfregatten en 5 stoomkorvetten.

— De Londensche *Times* zegt, dat de vereenigde vloten niet alleen bescherming mogen verleenen aan de Turksche krijgsmagt, maar ook gemagtigd zijn Russische oorlogs- of transportschepen te dwingen om naar Sebastopol terug te keeren.

— De Russische kruisers in de Zwarte Zee zullen alle vaartuigen onder onzijdige vlag opbrengen, zoo zij krijgsbehoeften vervoeren.

— De Heer Mariette, bekend door het vinden der Apis-graven bij Sakara, heeft op nieuw eene belangrijke ontdekking gedaan. Reeds meermalen hadden oudheidkundigen beproefd, een' ingang te vinden aan de beroemde, in de nabijheid der piramiden liggende sphinx. Daar men, ofschoon ten onregte, vermoedde, dat zulk een ingang aan het voorste gedeelte van het kolossale beeld zich zou bevinden, had men steeds opgravingen bewerkstelligd aan de borst en tusschen de voorpooten. De Heer Mariette, daarentegen, heeft aan de zijden, parallel met de Sphinx, doen graven, en inderdaad aldaar den ingang ontdekt, welke naar onderaardsche, uit marmer gehouwen, vertrekken en gewelven leidt. Men vermoedt, dat deze in verbinding staan met de piramiden. De Heer Mariette heeft nog aan niemand den toegang verleend; hij werkt daar dagelijks ijverig met ongeveer 100 werklieden.

STADS BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Woensdag den 25sten Januarij 1854, 's namiddags ten 2 ure.

Onderwerp:

Vergrooting, Kaserne aan de Morschpoort.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, —

Ontvangen hebbende eene uitnoodiging van den Staatsraad Commissaris des Konings, bij circulaires van den 28sten Mei 1853 en den 4den Januarij 1854 (*Provinciaalbl.* nos 61 en 3) om zorg te dragen dat de Wet van 26 Ventose, IVde jaar, betrekkelijk de zuivering der boomen, enz. van rupsennesten, jaarlijks op den 1sten Pluviose (22 Januarij) worde afgekondigd, en de Ingezetenen daarbij tevens oplettend te maken op de verpligting, welke daaruit voor hen zoowel in hun eigen belang als in dat hunner naburen voortvloeit, tot eene tijdige zuivering der hun in eigendom toebehoorende of bij hen in gebruik zijnde boomen, struiken en hagen van de daarin aanwezige rupsennesten, alsmede op de schouwingen, die deswege tusschen den 21sten Februarij en den 10den Maart zullen worden gedaan, en op de kosten en straffen, die, in verband met de bepaling van art. 471, no. 8 van het Wetboek van Strafregt, het gevolg van nalatigheid of verzuim ten deze zullen zijn.

Brengen ter kennis van de ingezetenen, daarbij tevens voldoende aan bovenstaande aanschrijving, gemelde wet, waarvan de vertaling luidt als volgt:

Art. 1. Binnen de tien dagen, na de afkondiging dezer Wet, zullen [illegible] eigenaars, pachters, gebruikers of anderen, [illegible] anderen bebouwende, elk voor zoo veel hem aangaat, verpligt [illegible] boomen, op die gronden staande, van [illegible] te zuiveren of te doen zuiveren, op verbeurte van eene boete van [illegible] tien dagen dagloon *).

Art. 2. Zij zullen, op dezelfde straffen, gehouden zijn de rupsennesten en ringen van de boomen, hagen of struiken afgenomen, aanstonds te verbranden, en zulks op zoodanige plaats, waar dit zonder gevaar [illegible] aan boomen of struiken of aan hutten en gebouwen kan geschieden.

Art. 3. De Bestuurders der Departementen (thans Gedeputeerde Staten) zullen, binnen hetzelfde tijdstip, de boomen, welke zich op de onverpachte Nationale Domeinen bevinden, van rupsen doen zuiveren.

Art. 4. De Agenten der Gemeenten en hunne Adjuncten (thans Burgemeesters en Wethouders) zullen, ieder in den zijnen, verpligt zijn, op de uitvoering dezer Wet toe te zien; zij zijn verantwoordelijk voor het verzuim hetwelk ten dezen mogt worden ontdekt.

---

*) De in art. 1 en 2 bedreigde straffen zijn door het later ingevoerde art. 471, No. 8, van het Strafwetboek, gewijzigd.

Art. 5. De Commissarissen van het Uitvoerend Bewind bij de Plaatselijke Regeringen (thans de Burgemeesters) zijn verpligt, om, binnen het tweede tiental dagen na de afkondiging dezer Wet, eene schouwing te doen over alle met boomen, houtgewassen, hagen of struiken beplante gronden, ten einde zich te overtuigen, dat de wering der rupsennesten naar behooren is volbragt, en om daarvan aan den Minister, wien het aangaat, rapport te doen.

Art. 6. De wering der rupsennesten zal in de volgende jaren vóór den 1sten Ventose (20 Februarij) moeten geschieden, op straffe als hiervoren is bepaald.

Art. 7. Ingeval eenige eigenaars of pachters tegen het gezegde tijdstip hebben nagelaten, zulks te doen, zullen de Agenten en hunne Adjuncten (Burgemeesters en Wethouders) het door arbeiders, ter hunner keuze, ten kosten der nalatigen laten verrigten. De op die eigenaars en Pachters invorderbaar verklaarde staat van kosten wordt aan hen, op vertoon der quitantiën van de arbeiders, door den Vrederegter (Kantonregter) afgegeven, zonder dat de betaling daarvan van de boete ontheft.

Art. 8. De tegenwoordige Wet zal op den 1sten Pluviose (22 Januarij) van elk jaar, op uitnoodiging van den Commissaris van het Uitvoerend Bewind (thans Burgemeester), door de zorg van de Agenten der Gemeenten (thans Burgemeesters en Wethouders) worden afgekondigd.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 22 Januarij 1854. VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris v. PUTTKAMMER.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft goedgekeurd de door de Kerkeraden der Hervormde gemeenten te Hierden, Groote Lindt, Oijen en Megen, en door dien der Rem. Gerefor. gemeente te Gouda uitgebragte beroepen op Ds. B. L. Muller, te Schoonrewoerd; de Candidaten W. F. A. Koelensmid en E. J. W. Koch, en Ds. J. N. Schelteina, te Zwammerdam.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 19den Januarij de Heer H. Wijbelingh, beroepen Predikant te Rottevalle, in de Godgeleerdheid, na Openbare verdediging zijner Dissertatie: *qua inquiritur quis sit epistolae Iacobi scriptor.*

Bestuurders van het Werkhuis alhier geven met genoegen te kennen, ontvangen te hebben, de navolgende giften, als: door tusschenkomst van de HH. Leembruggen *f* 10, Zuurdeeg *f* 5, Schretlen *f* 10, Stoffels *f* 40 met een pak kleedingstukken. Wijders onder de letters N. N. 20 wollen mutsen, 30 petten en 26 idem.

LEYDEN, 24 Januarij 1854. B. F. KRANTZ, *President.*

H. P. C. STOFFELS, *Secretaris.*

ADVERTENTIEN.

Heden beviel van eene DOCHTER, die kort na de geboorte overleden is, H. E. KNOCKERS VAN OOSTERZEE — HENKES.

ZUTPHEN, 19 Januarij 1854.

VRIENDEN-ISRAELS.

BID-UUR,

in het Kerkgebouw der Walsche Gemeente, op VRIJDAG den 27sten Januarij 1854, des Avonds ten *ZEVEN* ure.

Spreker: Ds. J. H. DONNER, alhier.

De Ondergeteekende, *Directeur van het Nederlandsch Brandwaarborg-Genootschap*, berigt hiermede, dat de **Rekening en Verantwoording** der beide Afdeelingen van gemeld Genootschap, over het afgeloopen jaar, door de Wel-Edele Heeren P. J. AMESHOFF, J. PASSAVANT en J. W. BROEKMAN, *Commissarissen*, zijn nagezien en goedgekeurd, en gedurende zes weken voor de Deelnemers ter inzage liggen, ten zijnen Kantore O. Z. Achterburgwal, over de Betanjestraat, No. 190, des voormiddags van 10 tot 1 ure.

AMSTERDAM. J. F. GEORGY.

☞ Ter deelneming gelieve men zich te vervoegen bij den Ondergeteekende, Correspondent voor *Leyden*.

TH. W. J. VAN DEN AARDWEGH.

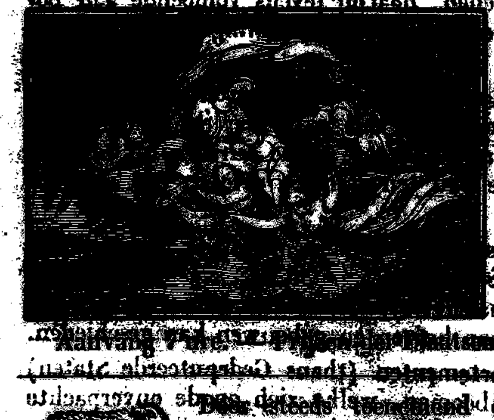

DONDERDAG EN ZATURDAG

ZAL DE HEER

H. KROSSO,

in de STADS-GEHOORZAAL, de eer hebben Voorstellingen te geven met zijne alom beroemde GRAND THEATRE DE TABLEAUX VIVANTS.

Aanvang 7 ure. Prijzen der Plaatsen: 1ste Rang *f* 1.00 en Tribune *f* 0.75.

Door steeds toenemend debiet, heeft de Ondergeteekende de eer zijne geëerde Begunstigers en Stadgenooten te berigten, dat bij hem dagelijks in de Stads-Vleeschhal alhier te verkrijgen is puik best **Lamsvleesch**, tegen 20 en 22 Cts de 1/2 Ons, met uitzondering van **Cotteletten** en **Ruggen**, welke tegen eenige verhooging in prijs, naar verkiezing bij hem te verkrijgen zijn.

J. D. BARNSTEYN,

LEYDEN, Januarij 1854. Hoek van de Gasthuissteeg.

Bij de Publieke Veiling op Zaturdag den 21sten Januarij 1854, ten overstaan van den Notaris Mr. H. OBREEN, in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden* gehouden, zijn de Perceelen in Bod gebragt als volgt:

No. 1. HUIS, ERF EN FABRIEK aan de zuidzijde van de Hoogewoerd, omtrent de Rijnstraat, Wijk III. No. 299, zwart en rood, op . . . . . *f* 2,000.—

Later Verhoogd met . . . . . 100.—

No. 2. WERKHUIS EN ERF aan het Levendaal, Wijk III. No. 264, op . . . . . 405.—

No. 3. WERKHUIS staande als voren naast het vorige Perceel, Wijk III. No. 265, op . . . . . 400.—

No. 4. HUIS EN ERF aan de westzijde van de Middelste gracht, Wijk VII. No. 692 zwart en rood, op . . . . . 410.—

Waarvan de finale Afslag en Toewijzing zal plaats hebben op eerstkomenden Zaturdag 28 Januarij 1854, des avonds ten 6 ure precies, kunnende inmiddels nog worden Verhoogd, ten Kantore van gemelden Notaris, alwaar nadere informatiën te bekomen zijn.

TEN VOORDEELE VAN HET STEDELIJK WERKHUIS TE LEYDEN

zal binnen eenige weken verschijnen:

TWEE NOVELLEN,

DOOR

HENRIETTE MARIA L***

SCHRIJFSTER van de *Schoonzusters*, *Coquetterie*, enz.

P. m. 150 bladz. in schrijf 8o formaat, met keurig Titelvignet.

Prijs *bij inteekening* *f* **1.50**.

☞ **Prospecti** zullen binnen een paar dagen bij alle Boekhandelaren verkrijgbaar zijn.

LEYDEN, Januarij 1854. De Uitgever H. R. DE BREUK.

HET LEYDSCHE HEERENBOEKJE,

Officieele Uitgave.

De uitgave van dit nieuwe Adresboek zal binnen weinige dagen plaats hebben, de vertraagde uitgave is te wijten aan de angstvallige naauwgezetheid, waarmede het geheel is omgewerkt en verbeterd en wel geheel volgens de officiele bronnen. — In het belang van de volledigheid van het Adresboek, wordt ieder, die 1o met Mei aanstaande verhuist en 2o eene nieuwe Firma heeft op te geven, ten *vriendelijkste* uitgenoodigd, om van een en ander mededeeling te willen doen.

24 Januarij 1854. A. W. SYTHOFF.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 23 Januarij.

	Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2½ pCt.	57⅝	58⅛	57⅞
Dito Certificaten „ 3 „	68¾	69½	68¾
Dito dito „ 4 „	86⅜	88	87
Amortisatie Syndicaat „ 3½ „	—		—
Handelmaatschappij „ 4½ „	114	115	115
O. I. Leening „ 4 „	—		
Dito Holl. Spoorweg „ 4½ „	—		
Aandeelen Rijn-Spoorweg „ 4½ „	97		
FRANKRIJK, Certif. „ 3 „	61	—	—
Dito dito „ 4½ „	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 „ 5 „	98	99	99
Dito dito 1828 en 1829 „ 5 „	98	99	99
Cert. bij dito 1831 en 1833 „ 5 „	—	—	—
Dito 1840 „ 4 „	82½	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. „ 4 „	81½	—	—
Dito dito Nieuwe „ 4 „	—	—	—
Inschrijving in Assign. „ 6 „	—	—	—
Certificaten van dito „ 6 „	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835 à fl. 500 „	—	—	—
Dito Obligatiën „ 4 „	71	—	—
SPANJE, Obligatien à 1 pCt.	17½	18	18½
Dito Obligatiën „ 3 „	40⅞	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. „ 3 „	32½	35½	34
Bewijzen Coupons „	3⅕	4½	4½
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. „ 5 „	—	—	—
Dito „ 4 „	—	—	—
Dito Metall. „ 5 „	60	64	61
Dito Nieuwe „ 5 „	75	80	78
Dito 1847 „ 2½ „	31	33	31
BELGIË, Dito „ 2½ „	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD „ 2½ „	—	—	—
BRAZILIË, 1824 à 100 „ 5 „	—	—	—
PORTUGAL, te Londen „ 3 „	31½	33½	32
Dito dito „ 4 „	—	—	—
PERU, „ 4½ „	60	—	—
VENEZUELA, „ 3½ „	25½	26	26
MEXICO, „ 3 „	21⅝	21⅝	—
AMERIKA, Bankactiën	3½	—	—

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie 2½ pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.